48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1677 Գ. ՊՈՒԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 24/6 ՅՈՒՆՎԱՐ 1904 30 ՃԷՎՎԱԼ 1322 – 24 ԲԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1328

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : ارجانس قریمه
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Ալի Ֆաստէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

ԳԻՆԸ ԱՌԱՔԵԱԼԻ
Տարեկան Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար 80 ղ. 50 ղ.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 18 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ժամուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵՒԱԼՈՒՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1904 ՏԱՐԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵՒ

Երբէք մեր Արտաքին Բաժնին մէջ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէէն առնելով ներկայացուցինք մեր ընթերցողներուն 1904 տարիին գլխաւոր քաղաքական դէպքերը որոնք ամէնէն աւելի չատ զբաղեցուցին հանրային կարծիքը Եւրոպայի մէջ։

Այդ յօդուածը, որուն պարզ համառօտութիւնը ըլլինք մ'ալ, Գրած է Մաքս Նորտաու, ծանօթ գրագէտը, որ քաղաքականութեան ալ սրամիտ հետեւող մըն է։

Ամբողջացնելու նպատակաւ այդ հակիրճ տեսութիւնը, քանի մը խօսք ալ մենք պիտի ըսենք մեր ընթերցողներուն, երբ անա կը լրանայ մեր հաշուով ալ 1904 տարին, և Նոր Տարին իր դուռները տակաւ կը խոնարհայ քանալ ձիրան ցրաչունչ քամիներուն մէջէն։

Նախ ըսենք թէ ընդհանուր սպառազինութեան խնդիրը 1904ին ալ Եւրոպայի պետական կարեւոր գլխաւոր գործերէն մին եղաւ։ Բոլոր Տէրութիւնք վերակազմիչն կամ աւելցուցին իրենց բանակը։ Ֆրանսա նախաձեռնարկը եղաւ, որուն անմիջապէս հետեւեցաւ Գերմանիա։ Արգէն Անգլիա Ֆօլբական Պատերազմէն ի վեր իր բանակին վերակազմութեամբ կ'զբաղէր, և 1904 տարին ալ այցուց անընդհատ նոյն ծրագրով, և Ազգային Պաշտպանութեան յանձնաժողովը չարաթը առնուազն մէկ անգամ նիստ կը գումարէր նախագահութեամբ վարչապետին։ Հիմակ որ հնդկական սահմանագլխին վրայ և Աֆղանեան իշխանութեան դէմ ռուսական սպառնալիքը աւելցաւ, դիւրին է ըմբռնել թէ Մեծն Բրիտանիոյ ամէնէն մեծ զբաղումն է այս միջոցիս իր Բանակը, և Լորտ Ֆիրզը, որ իր վերջին հիւանդութենէն դեռ բոլորովին ապաքինած չէր, և իր Տիկնոջ առողջական վիճակն ալ դեռ չէր բարւոքած, փութաց Հնդկաստան իր պաշտօնավայրը մեկնիլ, Լորտ Քիրզէնի թէկնածուի համար սահմանադրականներուն պատգամաւորութեան զորձին մէջ, և այս պահուս Աֆղանստանի Էմիրին երեց որդւոյն հետ ալ կը բանակցի միանգամ ընդ միշտ լուծելու համար Հնդկաստանի և Ռուսիոյ կեդրոնական Ասիական սիրապետութեան միջև այդ թուսը-պետութեան հետ Անգլիոյ վերջնական յարաբերութեանց խնդիրը։ Անգլիական պատուիրակութիւն մը արդէն Քեապուլի մէջ կը գտնուի այս միջոցիս և կը յուսացուի որ մէկ կողմէ ա'յլ Պատուիրակութեան և միւս կողմէն Էմիրութիւնքան Աֆղան իշխանիս բանակցութիւնները այս անգամ վճռական արդիւնքի մը պիտի յանգին, և նոր պայմանագրութեամբ Աֆղանստան վերջնականապէս պիտի զատուի ռուսական ազդեցութեան չրջանակէն, և պիտի մնայ բրիտանական թեւարկութեան տակ։

Մէջէն Ասիոյ մէջ այսպէս Ռուսիոյ և Անգլիոյ հաւանական չփոխի խնդիրը կը մնայ որոշ կացութեան մը մէջ։

Ամբողջ տարին անգլիական յաղթանակ մը եղաւ այն կողմերը, Ծ. Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ զրաղած ըլլալուն հետեւանքով։ Թիպէթի և Աֆղանստանի խնդիրները մէկ չուրով լուաց Ենգլիա, և Ռուսք կատարուած իրողութիւններու հանդէպ զանուեցան, իրողութիւններ՝ որոնք ա'նչքան վնասակար եղան իր հասարիկ ազդեցութեան, որքան Բ րթ Արթուրի նաւատորմին կ-ուսաը, բերդաքաղաքին անկումը, Մանչուրիոյ կասկածելի կացութիւնը, և Գալթիկեան հաւատորմին, կամ ուրիշ խօսքով Ռուսիոյ գրեթէ ամբողջ ծովային զօրութեան սկարացումը։

Աւարիա, թէեւ ամբողջ տարին անցուց Կայսր թեան երկու կէսերուն խորհրդարանական և ցեղային ծանօթ պայքարներով, սակայն ա'ն ալ իր թնդանօթները փոխեց, և սպայութեան ու զինուորութեան կարգին մէջ նոր նոր փոխոխութիւններ կատարեց։ Կեդր. Եւրոպայի այդ բարդ պետութիւնը ընդհանուր աշխարհաւարութեան մէջ առաջին կարգի տարր մըն է, անհրաժեշտ գործիք մըն է Եւրոպայի հաւասարակշռութեան, և անոր ներքին կայութիւնը մեծապէս կը շահագրգռէ ամբողջ Եւրոպան, ի մասնաւորի. իր անմիջական դրացիներէն Գերմանիա, Ռուսիա, և Իտալիա։ Վերջին ամիսներուն Իտալիոյ հետ բաւական խնդիր ունեցաւ, կամ ըսենք, Աւարիոյ հպատակ իտալական գաւառներուն հետ՝ Ինսպրիւքի Համալսարանին բացման տարեթիւ։ Իտալիա պաշտօնապէս չէզոք գտնուեցաւ, բայց Հռոմի Խորհրդարանը բաւական զբաղեցաւ այդ Իտալացիներուն խնդրով որ Աւարտիոյ ներքին հաշտարար քաղաքականութեան չնորհիւ կարծրացածին չափ մեծ հեռմեմատութիւններ չառաւ։ Մերուսնազարդ Ֆրանց Եսէֆ պատուական կայսր ուղղակի միջամտութիւնը և բարոյական հզօր ազդեցութիւնը պատկառանք կը ներշնչէ ամենուն։

Բայց եթէ հարկ ըլլայ ընդհանուր անուանով մը դրօշել 1904 տարին, կարելի է Իրաւարարութեանց Տարի կոչել զայն։ Եւրոպայի մեծ ու պզտիկ բոլոր Տէրութիւնք. Լա Հէյի Դեսպանատորէարդին մէջ յայտնուած բաղձանքին համեմատ իրարու հետ պայմանագրութիւններով կապուեցան այն մտօք թէ իրաւարարութեան պիտի դիմեն եթէ ծագի իրենց մէջ ո և է վէճ, բաւական է որ իրենց երկրին կենսական շահերուն հետ առնչութիւն չունենայ։ Իրաւարարութիւններու այս կուռ հիւսկէնէն դուրս կը մնան միայն Գերմանիա և Ֆրանսա, որոնց յարաբերութիւնները որքան ալ դիւանագիտօրէն ուղիղ ու անկեղծ են. բայց վնտռուած մտերմութիւնը չկայ, ինչպէս ըսաւ գերման վարչապետ կոմս Պիւլով Գերմանիոյ արտաքին աշխարհավարութեան առթիւ Ռայխսթակին առջեւ արտասանած իր վերջին կարեւոր ճառին մէջ։

Իրաւարարութեան այս խնդիրը մի միայն Եւրոպայի ցամաքին վրայ չսահմանափակուեցաւ։ Միացեալ Նահանգները տարւոյն ընթացքին մէջ նոյնօրինակ բարոյական կապով կապուեցան Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Գերմանիոյ և Իտալիոյ հետ։ Հիւսիսային Ամերիկայի Նիւթական և բարոյական չահերը տարուէ տարի կ'աւելնան մեր կիսագունային հետ, մանաւանդ որ անոր ճարտարարուեստը անհրաժեշտ պէտք մը կը դառնայ հետզհետէ հռչակաւոր հիւսիսարիկի չահատանէներուն մէջ։ Մր. Ռուզվէլթ նախագահ վերընտրուեցաւ անօրինակ մեծամասնութեամբ մը, և Տէվոնրաթ կուսակցութեան ընտրելիին դատաւոր Բարքերի պարտութիւնը ցոյց տուաւ չահեկան իրողութիւն մը Միացեալ Նահանգաց համար։ Ռուզվէլթեան կուսակցութիւնը զանգիտին է, համաչափարիկ է, ծուարման քաղաքականութեան կուսակից է։ Ամերիկացիք ամենատուար մեծամասնութեամբ, գրեթէ միաձայնութեամբ ցոյց տուին թէ այդ քաղաքականութիւնը օգտակար է իրենց Ցամաքին, և այսպէս Ռուզվէլթ. որ մարմնացումն է ա'յդ քաղաքականութեան։ եղաւ օրուան յաղթականը և իր առաջին յաջաարարութիւնը ըրաւ՝ Ամերիկեան Խորհրդարանը յորդորելով որ Բանակին ու Նաւատորմին վարկերը աւելնան։ Նոր ծրագրին համեմատ, Միացեալ Նահանգները մօտաւոր ապագայի մը մէջ զինեալ ծովային առաջնորդութիւն մը պիտի ըլլան, համապատասխան այն հսկայ չահերուն պաշտպանութեան, զորս ունին Ամերիկացիք աշխարհի ամէն կողմերը։ Նաւատորմը վճռականութեան անհրաժեշտ գործիքն է, բայց զրահաւորը, թորպիլանաւը, փոխադրանաւերը և ճամբորդի չոգենաւերը այսուհետեւ գոյութիւն չունին այլեւս ընդհանուր մրցման ա'յս չրջանին մէջ, առանց պարտաւորիչ ընկերակցութեան մարտանաւերուն։ 1905ին և յաջորդ մէկ քանի տարիներու ընթացքին մէջ Միացեալ Նահանգներուն պետական մեծ զբաղումը պիտի ըլլայ այսպէս Նաւատորմին յաւելումը։

Միջերկրականի ծովեզերեայ երեք Մեծ Տէրութեանց, Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Իտալիոյ յարաբերութիւնները ամէն ժամանակէ աւելի մտերմական են։ Ասոնք իրենց փոխադարձ չահերը հաստատեցին իրարու հետ, և ապագային գերակշիռ ձայն ունին ծովային խնդիրներու և հաղորդակցութիւններու ու և է կարեւոր պարագայի առթիւ։ Մարոքի առեւտրական և տնտեսական ասպարէզը բացուած է Ֆրանսայի առջեւ, Սպանիան և Իտալիան գոհացուած են, և Մեծն Բրիտանիա՝ Նիւֆաունտլէնտի և Սուեսնի դժուարութիւններէն միանգամ ընդ միշտ վերծ մնալու համար, պարտաւորուեցաւ հրաժարիլ Մարոքեան իր առեւտրական ազդեցութենէն, և արդարեւ դրացութեան սահմանին մէջ մնալով է հիմա Ֆրանսայի հետ։ Այսվերջինը 1905 տարիին մէջ գլխաւորաբար պիտի զբաղի կանոնաւոր վիճակի մը ենթարկելու իր սահմանակցական և առեւտրական կացութիւնը և յարաբերութիւնները Մարոքի հետ եւ մէջ։

Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ յարաբերութիւնները 1904 տարւոյն մէջ բաւական նիւթ մատակարարեցին Միջազգային Մամուլին։ Անգլիոյ մէջ հանրային կարծիքի կարող հատուած մը կայ, որ հաշտ չերթար Գերմանիոյ հետ, ա'յն հաստատ համոզումով թէ Գերմանիա իր Նաւատորմիզը կը զօրացնէ՝ լոկ ապագայ պատահականութեան մը համար Մեծին Բրիտանիոյ դէմ։ Եւրոպայի այդ երկու գերազանցեալ առեւտրական ազդերը ա'յնքան հեռդհեռէ կը սատակոյ՝ են իրենց մրցումը որ քիչ չատ հաւանականութիւն կրնար դտնել Անգլիացւոց կասկածը։ Բայց զբաղման վարչապետը անցեալ երը չահեկան տեսակցութեան մը մէջ յայտարարեց թէ Գերմանիա Անգլիոյ դէմ քէն չունի, և իր վաճառականութեան չահերը պաշտպանելու նպատակաւ միայն կ'աւելցնէ իր նաւային ուժերը։ Սէմն պարագայի մէջ տարիին վերջերը անգլեւգերման յարաբերութիւնները աւելի անկեղծ են քան տարիին սկիզբը կամ մէջը։ Բայց յայտնի է թէ Անգլիա զդացած է հարկ ազատ ապարէզ ձգելու իր մրցակից Գերմանիոյ, ճանչնալով անոր ոյժը, որ երթալով կ'աւելնայ։ Վաճառականութիւնը մրցումով կը զարգանայ, և Անգլիա իրաւունք չունի ուրիշին մրցումը արգիլելու իրեն դէմ, և Գերմանիա ապագային համար արդէն այնքան լաւ կը պատրաստուի որ տարակոյս չկայ թէ Անգլիոյ չահը կը պահանջէ իր Սաքսոն ցեղակիցին ոյժը ճանչնալ և ըստ այնմ վարուիլ անոր հետ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՍԻՍ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

(«Մանզումէ»ի մասնաւոր թղթակցէն)

Կիլիկիոյ Հոգեւոր Հայրապետին ողջմբ իր Աթոռը ժամանելուն լուրը արդէն հեռագրով հազորդած էի։

Նոյեմբեր 21ին հեռագիր մը հասաւ որ կը ծանուցանէր Ն. Ս. Օծութեան Պոլսէն մեկնումը. Կաթ. Փոխանորդ Տ. Սահակ Ծ. վրդ. հեռագիրը զրկեց Թաղ. Խորհուրդին և Հոգաբարձութեան որոնք խառն նիստ մը գումարած էին Ս. Աստուածածնայ եկեղեցիին Խորհրդարանին մէջ, Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Թուրաբդիսեանի նախագահութեամբ։ Ժողովը ուրախացաւ այս բարեբաղդ լուրէն և Կիլիկիոյ Հովուապետը մինչեւ Մէրսին դիմաւորելու համար իրենցէ պատուիրակ կարգեց Յակոբ Նալպանտեան, Աւետիս Գուլումճեան և Գրիգոր Մճրգեան էֆէնտիները և որոշեցին 6 ժամ անդին Խաւ-Օղլու կոչուած վայրը վրանները տակ չքեղ սեղան մը սարքել ի պատիւ սիրելի Կաթողիկոսին։ Միաբանութենէն ալ Տ. Յակոբ Ծ. վրդ. Կէօնիւլեան և Տ. Ղեւոնդ Ծ. վրդ. Թուրաբդիսեան մինչեւ Մէրսին դիմաւորելու համար նուիրակ ընտրուեցան։ Այսպէս. հինգ նուիրակները նոյեմբեր 25ին Սիաչն մեկնեցան Մէրսին։ Ամէն պատրաստութիւն տեսնուած էր, խանդավառ ընդունելութեան կը պատրաստուէինք։ Անհամբեր սպասումներէ յետոյ դեկտեմբեր 3ին Առտայէն Սեցի նուիրակներուն հետեւեալ հեռագիրը հասաւ Ս ս. — «Ամսոյս 6ին երկուշաբթի օր ժամը 4ին Ն. Ս. Օծութեան հետ պիտի մեկնինք Առտայէն և իրիկուան ժամը 12ին պիտի հասնինք Խան-Տէրէսի և հոնտեղի պտականոցը պիտի դիշերենք։ Դիշերանց ժամը 10ին այն տեղէն ալ մեկնելով երեքշաբթի ցերեկ ժամը 4ին պիտի հասնինք Նալպանտեանց Ագարակը. և քիչ մը հանգըստանալէ և ճաշէլէ ետք մեկնելով ժամը 10ին պիտի հասնինք ի Սիս» Հոգաբարձութեան անդամներէն Մատթէոս էֆ. Նալպանտեան յայտնելով որ սեղանը իր սեպհական ագարակին մէջ պիտի սարքուի, բոլոր ծախքերը իր անձնականէն ընելը խոստացաւ։

Նոյեմբեր 6ին երկուշաբթի օր միաբանութենէն Տ. Հրանտ Ծ. վ. Կարօեան, Տ. Միքայէլ Վ. Աչապոհեան և թաղականութենէն Մանուկ ազա Բէքմէզեան ու ազգ. վարժարանաց Տնօրէն Յովհաննէս էֆ. Թէրեան, Հոգաբարձութեան անդամներէն Սողոմոն Գուլումճեան, Աբրահամ Խաչիկեան, Մկրտիչ Գուլումճեան, Սատթէոս Նալպանտեան և Խորէն Բաշալէզեան էֆէնտիները և Նոյնպէս Գրիգոր Մսերեան, Մինաս Խաչիկեան, Ալէքսանտր Բէքմէզճեան և Աբիսողոմ Ավշարեան էֆէնտիները խմբովին գացինք Նալպանտեանց ագարակը։ Ամէն ինչ կարգադրուած էր և անձկանօք կ'սպասէինք երբ ժամը մէկին մօտ դուրսէն ձիու տրոփիւններ լսուեցաւ։ Զիւաւորը Նալպանտեան Յակոբ ազան էր որ աւետեց Ն. Ս. Օծութեան գալուստը։ Իրարանցումը մեծ էր, ամէն ոք չտասպով վազեց և իրաքանչիւրը իր ձիուն վրայ ցատքելով լուսնի լուսով դէպի առաջ քչեցինք։ Հինգ վայրկեան չգացած անա թափորը հասաւ և սրտի անպատում բերկրութեամբ տեսանք մեր Շնորհազարդ Հայրապետը, որ բազմած էր փառաւոր նժոյգի մը վրայ։ Առաջէն կ'երթային կաթողիկոսական զաւազանը, երկու հեծեալ ոստիկան զինուորներ և հարիւրապետ Հայասաղա. ետեւէն կուգային Տ. Տ. Յակոբ Ծ. վ. Կէօնիւլեան, Ներսէս Վ. Խապաեան, Ղեւոնդ Ծ. վ. Թուրաբդիսեան, Վաղարշակ վ. Արշակունի և Մանուկ սարկաւագ. ու Աւետիս Գուլումճեան, Գրիգոր Մճրգեան և Գրիգոր Կարապետեան էֆէնտիները։ Թափորը Ագարակ հասնելուն պէս, ադաբակապական երկրագործ, մշակ և գործաւոր ընդ առաջ վազելով զոյգ զոյգ ձիերուն գլուխը բռնեցին։ Ս. Կաթողիկոսը ձիով ճամբորդելուն համար չատ յոգնած ըլլալով, սրտին մէջ հինգ վայրկեան չատ ճեմելէ յետոյ, յատկապէս պատրաստուած ընդունելութեան սենեակը առաջնորդուեցաւ, որ թրքական կապերտներով և պարսկական գորգերով փայլուն կերպով զարդարուած էր։ Ն. Ս. Օծութիւն սենեակը մտնելու ատեն Նալպանտեան էֆէնտիի կուսակցութեան սկսաւ Համիտիէ Քայլերգը հնչեցնել, ուրկէ եւ Ն. Ս. մենապատուութիւնը հանգչեցաւ իր հետեւորդներով։ Երբ օրդիական ակնածութեամբ մեր ջերմ համբոյրները կը դրոշմէինք Շնորհազարդ Հայրապետին Ս. Աջին՝ ինք ժպտալից ակնարկներով օրհնո թեան ցողեր կը սրսկէր իր մատաղ հօտին։ Հաղկերոյթը թէեւ հատուտ և գեղջկական բայց իր պարզութեանը մէջ ամէն պահանջիի պայմանները կը պարունակէր։ Ժամը 3ին մաքուր և ընտիր սպասներով չքեղ ու փարթամ սեղան մը սարքուեցաւ Ն. Ս. Օծութեան ուր ընթրեց սեղանակից ունենալով իր հետեւորդներ։ Ճաշի պահուն Սսոյ ազգ. վարժարանաց Տեսուչ Յովհաննէս էֆէնտի Խէբեան բերանացի ատենաբանութիւն մը ընելով բարի գալուստ մաղթեց։ Ն. Ամենապատուութիւն իր գոհունակութիւնը յայտնեց։ Հետեւեալ օրն ալ ագարակին մէջ չքաղեցան մը սարքուեցաւ ի պատիւ Ն. Ս. Օծութեան։ Ագարակատէր Մատթէոս էֆ. ինք անձամբ հանելով անկէ ու վճռական քայլ մը նկատելով Հայս այցելութիւնը Վարդանդի նշանաւելուն։

Տուն վերադարձին՝ ալ մինչեւ լոյս այս խնդրոյն վրայ մտածեց Սաղաթիէլ և վերջապէս որոշումը տալով՝ հետեւեալ օրը ճաշի ժամանակ՝ նշանաւորի խօսքը բացաւ կրկին ու երեք երիտասարդներուն ուղղելով խօսքը,

—Կը տեսնեմ որ երեքդ ալ տաք վերաբերում ցոյց կուտաք երեք աղջիկներուն հանդէպ, ըսաւ, ասիկա անբաղդարելի հաճոյք կը պատճառէ ինձ, մանաւանդ երբ կը տեսնեմ որ փոխադարձ համակրանքի ու յարգանքի առարկայ կ'ելլաք օրիորդներուն կողմէ։ Ասանկ պարագաներու մէջ փութկոտ չպարտիլը սկզբունք ընտրած եմ ինձ անձնական խստր փորձառութեամբ, և հակառակ երկու կողմի հաւանութեան՝ չեմ ուզեր ամապարանք ցոյց տալ՝ վախնալով օխալ քայլ մը առնելէ։

Գ. Սաղաթիէլի այս անարդ ու մութ յառաջարանը խոր անձկութեան մատնեց երիտասարդները, որոնք անոր այս վերապահումներէն ու զգուշաւոր ձեւերէն զզուած, կը փնտռային որ հիմա ալ նոր առարկութեամբ մը պիտի յետաձգէ նշանաւորի խնդիրը, որուն ոչնչափ կ'ուձգային։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹՈՒՐԹՈՂԸ 250

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

Վ Ր Ա Ց

Վ Է Պ

ՏԵՂԱԿԱՆ-ԸՆԴՀԱՆՈՒՆ ԱՍԱՆԱՔ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԶ.

Ադամեանի մայրաքաղաքս վերադառնալը ա'լ աւելի պատճառ մըն էր նչանաւորին մղում տալու։ Տիկին Ադամեան, իրրեւ մայր երեք աղջիկներու, բոլորովին իր վրայ առած էր գործը և ա'յնպիսի անձնուիրութեամբ մը փարած էր անոր, որպէս թէ մեծ չահ մը կամ ակնկալութիւն մը ունենար այս ամուսնութիւններէն։ Կամքի ուժ, կորովի կին էր և եթէ առջի բերան պղտ վերաբերում մը ունեցած էր Հրաչեայի նկատմամբ, պատճառը այն էր որ լաւ չէր ճանչցած զայն և չէր ուզած անձանօթ մէկու մը հետ դործ ունենալ։ Հիմա որ սակայն երեք եւրիտասարդներուն ալ ճակատագիրը վճռուած էր, ամէնէն աւելի տանտիրուհին էր որ կը ջանար ժամ առաջ երջանկացնել երբեակ ամոլները։

Ուչիմ սիկինը հասկնալու համար Գ. Սաղաթիէլի Վարդանոյշի նկատմամբ ածած զգացումը, մանաւոր միջոցով մը հաղորդեց անոր Ադամեանի մայրաքաղաքս վերադառնալը։ Ասիկա ամէնէն մեծ առիթը պիտի ըլլար հասկնալու համար թէ, մինչեւ ո'ր աստիճան արդարացի էին Հրաչեայի իրեն տուած յոյսերը։ Անձնուէր կինը Սաղաթիէլեաններուն հաւանական այցելութիւնը նկատողութեան առնելով, անմիջապէս անհրաժեշտ կարգադրութիւնները կատարել տուաւ Ադամեաններուն բնակարանին մէջ ուր, Գ. Վարդանեան և Գ. Բօլա ալ եկան իրիկուան՝ և տարիներէ ի վեր ընտանեկան անկեղծ հաւատքիթ մը զրկուած մտատկարարը զինքը չրջապատող այս անկեղծ համակրողներու մէջ սկսաւ ճառագայթել։

Միւս կողմէ՝ Բօլ լսելով իր անեւրոջը վերադարձը, սիրտը կ'եռեւեփէր ժամ առաջ անոր ներկայացուելու և բարի գալուստ մաղթելու համար, և սակայն տան մէջ անանկ խիստ կարգապահութիւն մը սկսած էր տիրել որ մինչեւ այս տարիքը անսանձ ու ապրասան ապրելու վարժուած երիտասարդը, պիրկ չրջանակի մը մէջ պտրկուած կ'ուզէր ինքզինքը ու չհամարձակելով հորը բան մը ըսել, Հրաչեային կը թախանձէր որ զգայնէ անոր՝ նոյն իրիկունն իսկ բարի գալուստի այցելութեան մը գնալը։ Գ. Սաղաթիէլ մինչեւ ճաշին ժամանակ բան մը չյայտնեց իր դիտաւորութենէն և գիշերուան ժամը երեքին միայն հարցուց թէ պատչաճ էր այն իրիկուն այցելութեան երթալ Գ. Ադամեանի։

—Ո'չ միայն պատչաճ, այլ անհրաժեշտ իսկ է, պատասխանեց Հրաչեայ, որովհետեւ այս այցելութիւնը Գ. Ադամեանի չի վերաբերիր միայն։ Աւելի Պարգեւեաններն ու Բօլաներն են որ պիտի ապատեն։

Վճռականը, առանց երկրորդել տալու, երեք երիտասարդներուն ընկերակցութեամբ ուղղուեցաւ դէպի Ադամեաններու բնակարանը, ուր արդէն կ'սպասէին իրենց։ Տիկին Պարգեւեան հիմա ազատ չուներ մը առաւ։ Գ. Սաղաթիէլ եթէ խնամութիւն մը հաստատել չուզէր Ադամեաններու հետ, պէտքը չէր զգար այն իրիկուն իսկ անոր այցելելու։ Սովորական տեսակցութիւններէ եռք, Սաղաթիէլ ու Ադամեան սկսան այլ և այլ պատգամներ պատմել իրենց երկարատեւ ճամբորդութիւններէն և նիւ Եորքի կեանքէն։ Մատակարարը չարունակ կը գանգատէր թէ՝ ծովային ճամբորդութենէն և թէ՝ մանաւանդ ամերիկեան բարքերէն, որոնցմէ բնաւ հաճոյք չէր զգար, մանաւանդ որ անգլիերէն ալ չէր գիտեր և անոնք խանձելի կացութիւն մը վարած էր ամերիկեան ուտանին մէջ։ Իսկ Գ. Սաղաթիէլ ընդհանուրին կը դրուատէր այն տեղի առեւտրական հրապարակին անբացատրելի գործունէութիւնն ու մէկ օրէն միւսը հարստանալու համար Ամերիկայի մէջ գտնուած առեւտրական այլ և այլ բացառիկ առիթները։ Մատակարարը թէեւ տարիներէ ի վեր ընկճած, առուտուրէ, գործունէութենէ հեռացած, և սակայն չէր կորսնցուցած իր գործի մարդու միտքը, որուն չընթրիւ առանց ամօթապարտ մնալու, կրնար խօսիլ Սաղաթիէլի հետ և պատշաճօրէն պատասխանել անոր հարցումներուն։ Այս այցելութեան չնորհիւ Գ. Սաղաթիէլ և երեք երիտասարդները իրենց իսկութեանը մէջ կը տեսնէին Ադամեաններ, որոնք հաւատակ իրենց նիւթական համեստ կացութեան, կրցած էին ամէն բան վայելչութեամբ դասաւորել իրենց այս կէս մը գործատուն բնակարանին մէջ։ Գ. Սաղաթիէլ իսօսելով հանդերձ, իր ազգակցայ խնամիներուն ամենէն թեթեւ չարժումն իսկ աչքէ չէր վրիպեցներ և սիրտը կը արտիրէր, երեւակայելով թանկագին ոսկիներ, որոնք ինքզինքնին ամենայն ազատութեամբ կրնային ծախել։ Ամէն ինչ

ԱՂՎԱՍԱՐԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԿԱԶՄՎԱԾ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ազգային խորհրդարանի նախագահ Գ. Ս. Ալեքսանյանի հրավերքով Հարգ. Ս. Օհանջանյանի նախագահությամբ հանդիսավոր նիստ բացվեց Ազգային խորհրդարանի նոր գումարման առաջին անգամ կազմված ազգային խորհրդարանի աշխատանքները։ Նիստին ներկա էին Ազգային խորհրդարանի անդամներ, Ազգային ժողովի նախագահ Ս. Ավագյան, Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներ Ս. Ասլանյան, Ս. Ասլանյան, Ս. Ասլանյան,

նի՞ մեր պայմանները։ Ինչ պիտի ըլլան այդ պայմանները, մեծ խնդիրը այս է, և չենք կրնար դեռ պատասխանել։ Ճաքոնական կառավարութիւնը պիտի գոհանա՞ մեր ժողովուրդը և մեր բանակը, և ամէն բանէ առաջ ապագային համար ապահովութիւն ունենա՞։ Ո՛ և է հաշտութիւն, որ այս ապահովութիւնը չտայ, մնայուն արժէք չի կրնար ունենալ։»

*** Անգլիական բոլոր թերթերը կը յայտարարեն թէ Բորթ Արթուրի անկումը բոլոր աշխարհի պատմութեան զինուորական ամենամեծ գործողութիւններէն մին է։ Թայմզ կ'ըսէ. —«Որթ Արթուր Մ. Սրեւելքի մէջ բերդաքաղաք մը չէր միայն այլ նաեւ ռուսական Մ. Սրեւելքի տիրապետութեան խորհրդանշանն էր։ Ճաքոնցիք բերդը քակելով խորհրդանշանը չախջատած եղան։ Այդ կերպով փճացաւ Ռուսիոյ ծանուցեալ համբաւը և ազդեցութիւնը Մանչուրիոյ և ամբողջ չինական կայսրութեան մէջ։ Մէկ պատերազմի համար չա՛տ իսկ է այս, եթէ նոյն իսկ Ճաքոնցիք Մուքդէնի չնանին։»

ԹԵԹԵՐՍՊՈՒՐԳ Ի՞ՆՉՊԷՍ ԻՄԱՑԱՒ

Ցնվ. 1ին իրիկուը Բեթերսպուրգ կը հասնէր Սպէօսկի վերջին հեռագիրը, որով կը ծանուցանէր Քնարարթէնքոյի մասը, և կ'ըսէր թէ բերդաքաղաքին մէջ դեղ մնացած չէ։

Երկրորդ օրը փսիսուքները սկսան քաղաքին մէջ անձատրութեան մասին նախ փոքրիկ չրջանակներուն մէջ, և յետոյ երթալով զրոյցը տարածուեցաւ։ Սրտայուզումէն առաջ ընդհանուր ապշութեան մը մատնուած էին միտքերը։ Նովոյէ Վրէմիա կարճ խմբագրականի մը մէջ հետեւեալ տողերը գրեց.— «Որթ Արթուր ինկաւ, բայց հաստատուն կը մնան Ռուսիոյ պատիւը և հմտաւը իրենց բովանդակ մեծութեան մէջ։» (Ռուս թերթը գուցէ ասով ակնարկել կ'ուզէ Սպէսսէլի դիւցազնական դիմադրութեան)

*** Բեթերսպուրգէ հետեւեալը կը գրեն Գէոլիճեր Թակէպլաթի.— «Կաղանդի իրիկուան ժամերուն կայծակի մը պէս քաղաքին մէջ սուրաց Որթ Արթուրի անձնատրութեան լուրը։ Արդէն ցերեկին Սակարանին մէջ զրոյցներ կային և պետական արժէթուղթերը կտրած էին։ Մէկ օր առաջ Բեթերսպուրգ հասաւ Դեկտ. 19 թուականի Սպէսսէլի սա՝ սրտաբեկէջ հեռագիրը.— Տասներեակ ամիս պատսպանեցինք բերդաքաղաքը եւ դուք օգնութիւն մը անգամ չյղրկեցիք։» Զինուորականները զիրար կը մխիթարեն ըսելով թէ «Որթ Արթուր իր պաշտօնը լիուլի կատարեց։» Որթ Արթուրի անկումին լուրը առաջին անգամ սուտ թուեցաւ հաստատութեան մէջ, որ յառաջիկայ Ծնունդեան պարտաստութիւններով զբաղած էր։

"ԱՆԽՈՅՏԵԼԻ ՁՕՐԱՎԱՐԸ,,

Զօրավար Նոյ, Որթ Արթուրի անխոյտելի յազթականը ազնուական սերունդէ սերած է, և ծնած 1849 Նոյ. 11ին։ Իթօ մարքիզին հետ մէտեղ Եւրոպա զրկուած և կրթուած սպաներէն մին է։ Երկար տարի ապրած է Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Գերմանիայ Նահանգաց մէջ, որոնց զինուորական կեանքը ուսումնասիրեց սանրամասնօրէն Թոքիօ վերադարձին, ապայակոյսի անդամ եղաւ և չինական պատերազմին մասնակցեցաւ հազարապետի աստիճանով, և Հայչէնկի ճակատամարտին մէջ չանեցաւ իր առաջին դիմին։ Փճացնելով ամբողջ չինական զօրքերը։ Ցետոյ Ֆօրմոզայի փրոմոթիւնները սանձեց և նոյն տեղւոյն փոխարքայ կարգուեցաւ։ Միքատոյ մեծ յարգանք կը տածէ Նոկիին մասին։ Պատերազմին սկիզբը անոր յանձնեց Որթ Արթուրի պաշարման գործը, և իրաւունք ալ ունէր, ինչպէս իրողութիւնը ցոյց տուաւ։ Նոկի թէպէտ վերջին ծայր պաղարիւն մարդ և սակայն պաշտուելու ատիճան կը սիրուի իր մարդիկներէն։ Զօրավար Նոկի երկու զաւակ ունէր, որոնց երկուքն ալ զոհ տուաւ հայրենիքին։ Անդրանիկը ինկաւ Քինչէուի առիւ, կրտսերը Որթ Արթուրի առիւ 203 Մէթր Բլուրին գրաւման ատեն։

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ԵՒՐՈՊԵՑԻ ՄԷՋ.—

Բարիզի և Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ ազնուական սովորութիւններով տօնուեցաւ Նոր տարին։ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Մ. Լուպէ Էլիզէի մէջ ընդունեց դեսպանական մարմնոյն չնորհաւորութիւնները։ Հատ սովորութեան, ազնուական ճառը պիտի արտասանէր Պապական Նունցիան, բայց Վատիկանի և Ֆրանսայի միջև յարաբերութիւնները խզուած ըլլալով, չնորհաւորական ճառը խօսեցաւ իտալական դեսպան կոմս Թօրնիէլի։ Իբրեւ երիցագոյն անդամ դեսպանական մարմնոյն։ Նախագահ Լուպէ պատասխանելով, ըսաւ.—

«Ձեր Վսեմութեան արտասանած խօսքերը խորապէս յուզեցին զիս։ Այդ խօսքերը մանաւոր արժէք մը ունին, որովհետեւ կը բղխին ներկայացուցիչի մը բերանէն՝ որ ա՛յնքան ազնուաբար նպաստեց մարդասիրութեան վեհ գործին։ Եթէ լուրջ և ծանր խնդիրներ չեն պակիր, այսու հանդերձ անյուսացող տարին հանդիսաւոր եղաւ խաղաղութեան գաղափարներուն ծաւալման, և միջազգային համաձայնութեան գործերով նշանաւոր եղաւ։ Ուրախ եմ որ Դեսպանական մարմինը կը յայտարարէ թէ Ֆրանսայ իր բաժինը ունեցած է անոնց մէջ։

«Համաձայն ա՛յն յիւատակելի ձեռնարկին զոր այլարհ ողջունեց վից տարի առաջ (Լահէյի Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը), իրաւարարութեան գաղափարը երբեք չդադրեցաւ հեղինակութիւն ստանալէ ազգերուն և կառավարութեանց միաքերուն մէջ։ Ինչ աւելի յայտնի ապացոյց կրնանք ունենալ քան Հրլի միջազգային առթիւ գումարուած Միջազգային Ցանձնաժողովը, որուն այս պահուս ասպընչականութիւնն ընծայելու պատիւը ունի Ֆրանսա։

«Մաղթելով բարօրութիւն բոլոր ա՛յն Տէրութիւններուն որոնք ներկայացուցիչներ ունին հոս, սկսող տարւոյն համար իմ մաղթանքներս կը նուիրեմ անձնապէս Դեսպանական մարմնոյն որուն պերճախօս ներկայացուցիչը եղաք»

*** Տարեգլուխը Գերլինի մէջ տօնուեցաւ սովորական աղմուկով և իրարանցումով, որոնք գլխաւոր նշանները եղած են «Մեդբեսարոս»ին, ինչպէս կը կոչուի Տարեգլուխը Գերմանիոյ մէջ։ Քանի մը տարիէ ի վեր սովորութիւն եղած է որ խուժանը կասակներ ընէ փողոցներուն մէջ, զոր օրինակ գլուխներէն վար ձգէ մետաքսեայ փեղոյրները և օիֆ հագուած էրիկ մարդոց և կիսկ մարդոց եռեւները պատռէ։ Ոստիկանութիւնը չափազանցութիւնները միայն կ'արգիլէ։ Դիշերը երբ ժամանակները 12 զարկին, փողոցներուն մէջ հաւաքուած բիւրաւոր մարդիկ սկսան միաբերան աղաղակել.— «Բարի եկա՛ր Սեղբեսարոս» (տեսակ մը Կաղանդ Պապա։) Մինչ թմբուկներ և չեփորներ կը գոռացնէին 1905ի գալուստը։ Համբոյրներ և գրկախառնումներ ազատ հմարձակ և առանց սեռային խարութեան փոխանակուեցան, երգեր երգուեցան, և խմալուր ու փողոցային զուարթութիւնը ծայր տուաւ ամէն կողմ ըստ սովորութեան մինչեւ ուր 1905 Ցնվ. 1ի արշալոյսը ծագեցաւ։

*** Հալլէի աղանաքերէն գործաւորներու պատուիրակութիւն մը ըստ սովորութեան *էրլին գնաց կայսեր, կայսրուհիին, իրենց զաւակներուն, և արքայազուն իշխաններուն և իշխանուհիներուն մատուցանելու Նոր Տարիին առթիւ իրենց մաղթանքները բոլոր գործաւորներուն կողմէ։ Պատուի, ակութիւնը առուն կանուխ Բօցտամ գնաց և Նոցին Վեհափառութեանց յանձնեց աւանդական նուէրները որոնք էին երիկներ և ալի խոր բուրդ մը որուն մէջ դեղարուեստորէն անցուած էին ալի ջուրի մէջ խաչուած հաւկիթներ։ Այս նուէրները կայսերական ընտանիքին առջեւ հանուեցան նախաճաշի ժամանակ ուուն ներկայ եղան նաև Հալլէի պատուիրակ գործաւորները որոնք տարին մէկ անգամ այսպէս Նոցին Վեհափառութեանց հետ ճաշելու առանձնաշնորհումը կը վայելեն։ Պատուիրակութեան ատենապետը արտասանեց «Կարմէն»ը։ Կաղանդի քերթուած մը և քերթուածին բնագիրը գեղարուեստական Թղթապանակի մը մէջ դրուած՝ մատուցուեցաւ Կայսեր, որ անոնց ճամբու ծախքը կը հոյիսիէ։ *էլլինի փողոցներուն մէջ այս պատուիրակները մեծ հեռաքրքրութեան առարկայ եղան իրենց տարօրինակ և գունագեղ տարազին համար, որ է՝ եռանկիւն գլխարկ մը մինչեւ ծունկէն վար իջնող երկար վերարկու մը թաւիշ միլլ մերմակ մետաքսէ գուլպա։

*** Լոնտոնի «Տէյլի Էքսբրէս» թերթ հոնգանակութիւն բանալով իր ընթերցողներուն մէջ Կաղանդին իրիկունը պատուական ճաշ մը տուաւ Լոնտոնի Թօթէնհէմ արուարձանին խնամաղքատ բնակիչներուն։ Գայմանեալ ժամանակին հասան 3000 հոգի, և կուշտուկուռ ճաշ մը ըրին։ Արուարձանին երեցը եկեղեցիին մէջ յատկապէս քարոզ խօսելով չնորհակալ եղաւ «Տէյլի Էքսբրէս»ի և իր ընթերցողներուն։

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ՃԱՔՈՆԻ ՄԷՋ.—Տարեգլուխը պայծառ ու գեղեցիկ փողոց Թօքիոյի մէջ։ Իրաւ է որ ժողովուրդը սովորականէն նուազ տուաւ ինքզինքը զուարթութեան և խնջոյքներու։ բայց յուսալից և վառան օր մը անցուց։ Իրիկուան դէմ էր որ անձնատրութեան աւետիսը Թօքիօ ժամանեց։ Ճաքոնական թերթերը անցեալ տարիին վրայ իրենց տեսութիւններուն մէջ գոհունակութիւն կը յայտնեն դէպքերուն մասին։ և Պատերազմին յաղթելէն վրայ ալ բնաւ կասկած չունին։ Մրեւնոյն ատեն կը յորդորեն ժողովուրդը ամէն ջանք ընել կրնալու համար այսքան ահաւոր կռուի մը բոլոր ծանրութիւնները և պարտաւորութիւնները մնացին և Զարը Բեթերսպուրգ պիտի դառնայ։

ԲԱՐԻԶ.— Հավաս հետեւեալ տեղեկութիւնները կ'ստանայ Թոքիոէ.— Զօր. Սդէօսէլ միաքը դրած էր երբեք անձնատուր չլլալ, սակայն Որթ Արթուրի պահակաղօրաց թախանձանքներուն չկրցաւ դիմանալ։ զինուորներուն ուժասպառութեան ու անկարողութեան վրայ դիտաց։ Զինուորները այլ ևս կռուելու կարողութիւն չունէին և բոլորովին ուժասպառ և կմախք դարձած էին։ Զինուորներուն թիւը շատ պակաս էր, և մնացեալներն ալ գիշերներեկ անդադար կռուելու ստիպուած էին։ Ճաքոնցիներուն վերջին կատաղի յարձակման հինգերորդ օրը, Որթ Արթուրի պահապան զօրքերը Զօր. Սդէօսէլի ոտքերուն փարելով, խնդրեցին որ վերջ տայ այս արիւնռուշտ ճակատամարտին՝ որուն չարունակութիւնը անկարելի էր, և նկատի առնէ վիրաւորներուն վիճակը։ որոնք մեռնելու վրայ են անդէղ ու անդարման։ Զօր. Սդէօսէլ նկատի առնելով կռուելու անկարողութիւնը իր քաջարի զինուորներուն որոնցմէ ամէն աւելի ան՝ձնազոհութիւն պահանջել անկարելի էր, համակերպեցաւ անոնց թախանձանքներուն։ Զինուորներուն և սպաներուն մեծ մասն ալ խուլցած են։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Զօր. Սդէօսէլ հեռագիր մը ուղղելով Զարին, բացատրեց Բորթ Արթուրի անձնատրութեան ստիպողական պատճառները։ Ի մէջ այլոց կ'ըսէ.— «Զինուորներուն մէջ ճարակող ընտանեաց (սքօրպիդ) մեծ աւերներ կը գործէր։ Բոր Արթուրի հիւանդանոցներուն մէջ 14,000 հիւանդկան եւ ամէն օր ալ 300 հիւանդ կը հասնին։ Զէնք կրելու կարող մնացեալ 10,000 զօրքերուն ալ առողջական վիճակը խանգարուած է, կռուելու անկարող եւ հիւանդ են»։

—Զիֆուի ռուս հիւպատոսը հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Բեղերսպուրգ.—«Վլատիվոսթոք, Սեուլ եւ Սfoրի Թորփիլանաւերը Որթ Արթուրէ հոս հասան։ Նաւազները կը յայտարարեն թէ Բորդ Արթուր անձնատուր ըլլալու ստիպուած է»։

- ԼՈՆՏՈՆ.- Նիւ Եորք կը հեռագրուի թէ Ճաքոնցիք Բորդ Արթուր մտան եւ իրենց զինուորական իշխանութեան ներքև առին քաղաքը։

ԲԱՐԻԶ.—Զօր. Սդէօսէլ Բորդ Արթուրի անձնատրութիւնը եւ անձնատրութեան պայմաններն հեռագրեց Կայսեր եւ Նոր հրաման ու հրահանգ խնդրեց այսուհետեւ իր ընելիքին վերաբերեալ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վլատիվոսթոքի վրայ յարձակումը մօտալուտ է։ Ճաքոնցիք միւնոյն ատեն Սախալին կղզին զօրք հանելով պիտի գրաւեն զայն։

—Ճաքոնական բանակեալ քաշուած հեռագիրները կ'ըսեն թէ Բորդ Արթուր աւերակի մը կը նմանի։ բոլոր հանրային շէնքերը քանդուած են եւ նաւատորմը բոլորովին փճացած է։

—Զիֆու ապաստանած երեք Թորփիլանաւածները մեկնելու պատրաստութիւն կը տեսնեն։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.- Ռուսիա կը բողոքէ որ հակառակ Լա Հէյի պայմագրին, Ճաքոն պատերազմի ժամանակ ռուսերէ արգելեց հիւանդարան-նաւերուն վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.- Ուէյ-Հայ-Ուէյէ կը հեռագրուի թէ անգլ. Անսroսkտա յանձնաւոր մեկնեցաւ Բորդ Արթուր, 100 հազար ոսկի արժէքով պարար եւ դեղ բերեցաւ, զրոս անգլ. նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կը ղրկէ Բորդ Արթուրի ռուս վիրաւորեալներուն։

—Թոքիոյէ կը հեռագրուի թէ արտասովոր խրախճանութիւններ տեղի ունեցան Ճաքոնի մայրաքաղաքին մէջ։ Անցեալ գիշեր չհանգչացութեան թափոր մը չրջեցաւ Թոքիոյի բոլոր փողոցները։

— Գերմանական Հանզա յանձնաւոր Զիլիի ծովածոցէն 30 մղոն դէպ ի հարաւ գտաւ ռուսական ական մը, զոր չախչախեց արագահարուած թնդանօթներով։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Զարը Ուքաղ մը ստորագրեց, ռուս նաւատորմին ամբողջովին վերակազմութեան համար։ Նաւատորմը 5 տարիէն պիտի ամբողջանայ եւ 4 միլիառ ֆր. ծախք պիտի ըլլայ։

ԲԱՄԲԱԿ ԵՒ ՑՈՐԵՆ

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ. 4 Ցունվ.

Բամբակի հրապարակը բացուեցաւ.

Ցունվ. — Փետր.		3.72
Մարտ — Ապրիլ		3.81 քիչ դործ կայ
Մայիս — Ցունիս		3.93
Ցուլիս — Օգոստ.		3.93

Ցորենի հրապարակը գոցուեցաւ.

Նիւ-Եորք	Դեկտ ի համար	123 5/8
Լիվրբուլ	Մայիսի »	7/3/1/4
»	Մարտի »	7/3
Իքսկո	Դեկտ.ի համար	113 3/4

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՆԿՈՒՄ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ

"ՎԵՀԱՓԱՌ ՏԷՐ, ՆԵՐԷ ՄԵՋ,,

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՕՐՏԱԿԵԼԷՔ ԱՂԵՐՍԸ

ԹՕՔԻՕ, Ցնվ. 4.- Զօր. Նոկի հետագրեց անձնատրութեան պայմանները, որոնք պաշտօնապէս հրատարակուեցան։ Պայմաններն են.—

1. Բորթ Արթուրի բոլոր պահապան զօրքերն ու նաւազները, պաշտօնեաներն ու քաղաքացիները ընդամենը 20000 հոգի, իբր պատերազմական գերի պիտի մնան Ճաքոնի։

2. Բերդերուն բոլոր հրետանիները, բոլոր մարտանաւերն ու նաւերը, բոլոր ռազմամթերքները, բոլոր ձիերը, պատերազմական ամէն իրեղէնները, ինչպէս նաև Ռուս կառավարութեան բոլոր շէնքերը և անոր վերաբերող բոլոր առարկաները Ճաքոնցիներուն պիտի յանձնուին, արդի վիճակին մէջ։ (Եթէ երբեք Ռուսերը այդ վիճակը այլափոխեն կամ փճացնեն այդ առարկաները այդ ատեն այժմու բանակցութիւնները իրրեւ չեղեալ պիտի նըկատուին Ճաքոնցիներուն կողմէ)։

3. Այս անձնատրութեան պայմանները ապահովելու համար, Իշանի, Շեսանցուշանի եւ Թուցուշէի բերդերն ու պահապան զօրքերը ինչպէս նաև հարաւ արեւելեան ճակտին ամրութիւնները Ճաքոնցիներուն պիտի յանձնուին Ցնվ. 3 էն օրին։ Ճաքոնցիք պիտի ստանան քարտէսներ, որոնք բացարձակ ճշդութեամբ ցոյց տան ամրութեանց դիրքերը, ցամաքային ու ծովային ականներուն, ինչպէս նաև բոլոր վտանգաւոր առարկաներուն տեղերը։ Այս քարտէսները ցոյց պիտի տան նաև թէ ռուսական բանակին ու նաւատորմին ոյժերը ո՛ր տեղուանքը կը գտնուին։ Ճաքոնցիք, ասկէց զատ, պիտի ստանան կատարեալ ցանկ մը, որ ցոյց պիտի տայ Բորթ Արթուրի ռուս սպաներուն և նաւաստիներուն թիւը և պաշտօնը, մարտանաւերու թիւը և անոնց տեսակը։ Ուրիշ ցանկ մը ցոյց պիտի տայ զաղաքացիներուն թիւը։

4. Ռուս բանակին հերոսական դիմադրութեան ի պատիւ Զօր. Սպէսսէլ, սպայակոյսին անդամները և բանակին և նաւատորմին սպաները պիտի պահեն իրենց սուրերը, և անձնական գոյքերը. հետերնին առնելով իրենց ունեցած իրերը Ռուսիա պիտի դառնան, պայմանաւ որ պատուոյ խօսք տան թէ ներկայ պատերազմին ամբողջ տեւողութեան միջոցին զէնք չպիտի չարժեն Ճաքոնի դէմ։ Իւրաքանչիւր սպայ պիտի կրնայ սպասաւոր մը տանիլ իր հետ։

5. Ենթասպաներն ու պարզ զօրքերը իրենց վրաններով և ինչքերով Ճաքոնցիներուն ցոյց տուած տեղը պիտի հաւաքուին։

6. Ռուս առողջապահական մարմինները Բորթ Արթուր պիտի մնան, որչափ ատեն որ պէտք ըլլայ ռուս հիւանդները և վիրաւորները խնամել։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Զօր. Սպէսսէլ հեռագրեց Զարին Ցնվ. 1 թուով.— «Թիւ 3 բերդին դէմ Ճաքոնցիներուն յարձակումը չատ սաստիկ եղաւ։ Պահապան զօրքը նախ հերոսաբար դիմադրեց, բայց ապա ստիպուեցաւ չինական պարիսպին ետին գանուող բը լուրները քաշուիլ։ Արեւելեան ճակտին մեծ մասը Ճաքոնցիներուն ձեռքը կը գտնուի։ Զէնք կրնար երկար ատեն մնալ նոր դիրքին վրայ։ Վերջ ի վերջոյ անձնատուր պիտի ըլլանք։ Վեհափառ Տէ՛ր, ճերե՛մ մեզ։ Բրինք ինչ որ կարելի էր մարդկօրէն, բայց 11 ամսուան անընդհատ պայքար մը ուժասպառ ըրաւ զմեզ։ զինուորները ստուերներ դարձած են»։

ԹՕՔԻՕ. — Զարը պատասխանելով Սդէօսէլի հեռագրեց թէ Բորթ Արթուրի սպաները և զօրքերը երնան պատուոյ խօսք տալ կամ իբրեւ գերի անձնատուր ըլլալ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Զօր. Սդէօսէլ կայսեր ուղղուած Դեկտ. 28 թուականի հեռագրով մը կը նկարագրէ Բորթ Արթուրի տխուր կացութիւնը։ Շատ մը բարձրաստիճան սպաներ, որոնց մէջ են Զօր. Քոնտրաչենքօ և Զերբինքի. սպաննուած են և բազմաթիւ վիրաւոր սպաներ, որոնց մէջ են ի մէջ այլոց Զօր. Սդէօսէլ, Նանայի, Կորպաթովքի և Բօզնադովքի։ Բորթ Արթուրի պահապան զօրքերուն ինը հրամատարներէն երկուքը իրենց վերքերէն մեռած և չորսը վիրաւորուած են։

— Ռուս. Դրդակալութիւնը կ'իմանայ թէ այն բոլոր զօրահանդէսները զոր Զարը մտադիր էր կատարել, ետ մնացին։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՆԱԽԱՐԻՏ ՕԱՆԶՆԱԺՈՂՈՎԸ իր երեքշաբթի օրուան նստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուած է։ 1. Ակնայ որքանոցի հոգաբարձութիւնը ինչ ինչ տեղեկութիւններ կը հաղորդէր Որքանոցին մատակարարութեան մասին և խնայողութեամբ աւելցած դումարով հաստատարար կալուած մը չինել կ'առաջարկէր։ Ցանձնաժողովը որոշեց Ակնայ Դաւառ. Վարչութեան յանձնարարել որ քննութիւն մը կատարէ Որքանոցին հաշուոյ Նկատմամբ և կալուածին շինութիւնը ինչ ատ՝ ենէ։

2.— Զարսանձաքի, Շապին Բարախիսարի և Սվերդի Առաջնորդարանները ներկայ դպրոցական չրջանի համար տեղւոյն վարժարանաց յատկացեալ նպաստի անբաւականութիւնը առաջ բերելով կը խնդրէին նախորդ չրջանի քանակութեամբ չարունակել նպաստները։ Ցանձնաժողովը նկատելով որ իր միջոցները չեն ներեր որոշեց յանձնարարել որ պակասը տեղական միջոցներով հայթայթեն։ Հարկ տեսաւ այս մտօք յանձնարարել նաեւ Կարնոյ, Սեբաստիայ և Վանայ Սալնապատի որքանոցներու Հոգաբարձութեանց, որոնք ևս նպաստի յաւելում կը խնդրէին։

3.— Ցանձնաժողովը հարկ դատելով Ս. Ծննդեան տօնական օրերու առթիւ քանի մը վիճակներու հացագնի ողորմութիւն բաշխել, Ս. Գաւարիարք Հոր յանձնեց պանդ եւ ցորեան նպաստ զրկել, մխիթարելով նոյն տեղերու կարօտեալները։

4.— Մշոյ Որքանոց-Արհեստանոցի Հոգաբարձութիւնը հրաժարակն մատուցած էր պաշտօնէն՝ նիւթական դժուարութեանց պատճառաւ։ Ցանձնաժողովը չընդունեց հրաժարականը՝ նկատի առնելով այդ հաստատութիւնը մատուած արդիւնքները և որոշեց կարգ ի դէպ բութիւնները ընծայել։ Որոշեց նաև Մշոյ աղջկանց որքանոցի, Գլակայ և Ս. Յովհաննու վանքերու դպրոցներուն նպաստները եւս չարունակել անցեալ տարւոյն չափով։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսը նամակ մը ուղղելով Ս. Գաւարիարք Հոր իր մէկ քանի եկեղեց. և կրթ. գործերուն անօրինութիւնը էր խնդրէ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ս. Յակոբայ Վանքին տնտեսութիւնը առթիւ Գաւար. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպս. երէկ նախագահեց Մայր Եկեղեցիի արարողութիւններուն։ Ս. Գաւարիարք Հայրը և Երէցեան Սրբազան չնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Տ. Յարութիւն Ս. Գաւարիարքին։ Ս. Գաւարիարք Հայրը չնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմատուն, ուր այցելեցին նաև Գաւար. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպս., Տ. Ներսէս եպս Ասլանեան, վարդապետներ. Գաւարիարքարանի դիւանապետները և այլն։

ԳԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ հրամանաւ Կիլիկիոյ Փաշայի քարտուղար կարգուեցաւ Տ. Եղնիկ վրդ. Գապաեան Տ. Ներսէս եպս. Ասլանեանի տեղ, որ մօտ օրէն իր պաշտօնատեղին՝ Տրապիզոն կը մեկնի։

Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՅԻ տօնին առթիւ վաղ առաւ Ս. Գաւարիարք Հայրը պիտի նախագահէ Մայր Եկեղեցւոյ աբարողութիւններուն։

ԳԱՏՐԻԱՐՔՈՒԱՆԷ պաշտօնապէս գրուեցաւ Տ. Դանիէլ Ծ. վրդ. Ցակոբեանի որ Էջմիէծ մեկնած էր, թէ մինչեւ Զատկի տօներուն վերջը հոս մնայ։

ԱՍՏԵՍ Ցօն Կապրիէլ Բռնգուլ և Տիկինը, որոնք ժամանակէ մը ի վեր Գոլիս կը գտնուէին, առջի իրիկուն Վիեննա մեկնեցան։

ԳՐՈՒԱՆ ԷՐ ԹԻ, Դատաստանական Խորհրդոյ տնտեսագիտին վրայ՝ Կրօն. Ժողովը լուծեց գեղագործ Լեւոն էֆ. Մարգարեան և իր կնոջ Տիկ. Ֆիմիի ամուսնութիւնը, Լեւոն էֆ.ի արտօնելով կրկին ամուսնանալու իսկ կինը զրկելով ամուսնութենէ։ Արդ Տիկ. Ֆիմի անարդար նկատելով այս որոշումը խնդրագրով մը դիմած է Ազգ. Ժողովոյ Նախագահ Ս. Գաւարիարք Հոր և վերաքննութիւն ու արդարութիւն կը պահանջէ իր դէմ եղած զրկանքին համար։ Ս. Գաւարիարք Հայրը այս խնդրագիրը յանձնեց Փոխանորդարանի նկատողութեան։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

5 Ցունվար 1904

Հեռագրական գործակալութիւնը գիտերը մինչեւ ուշ ատեն Բարիզի Պօրսային գիները չհաղորդեց մեզի։

Կարդալ Դ. Երես Փաստաբան Ցարութիւն էֆ. Դայսէրեանի կարեւոր ազդը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԾԱՂԿԱՀԱՏԻՆ ԴԷՄ.—Քաղաքական տեսութիւնը նկատելով որ ծաղկահատը տակաւին կը չարունակէ Պոլսոյ զանազան թաղերուն մէջ և նկատելով որ անոր ճարակումը արդիւնաւոր միակ միջոցն է պատուաստը, որոշեց որ թաղապետական առողջապահական բժիշկները, Թաղապետական պաշտօնեաներու հետ, բոլոր թաղերը այցելեն, Իմամներէն Մուխթարներէն և հոգեւոր պետերէն ստուգեն իւրաքանչիւր տան բնակիչներուն թիւը և արձանագրեն։ Ցետոյ բոլոր տուները այցելելով պատուաստի վկայական պահանջեն բնակիչներէն։ Չունեցողները, 3 ամսու տղեկներէն սկսելով, ամէնքն ալ պատուաստեն, և ուրիշ օր մը ալ ներկայանալով, եթէ պատուաստը բռնած է կամ չ, ըստ այմ վկայականներ տան։ Եթէ պատուաստուելէ խոյս տուողներ ըլլան, համոզեն զանոնք, և եթէ նորէն դիմեն տեղեկագիր մը պատրաստելով պատճառները արձանագրեն։ Այդ գիրը Քաղաքապետութեան պիտի զրկուի որ հարկ եղած քննութիւնը կատարելէ ետքը ան՝ատողը դրամական տուգանքի պիտի ենթարկէ։ Նկատելով որ Իմամները, Մուխթարները և եկեղեցիներու կրօնական պաշտօնեաները պարտական են ծանուցները իմաց տալ Թաղապետութեանց. ուստի այդ տեղեկագիրները առնուելու պէս մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի զրկուին նորաբնակներու տունները զրոս պիտի պատուաստեն մինչեւ որ բռնէ և յետոյ վկայական պիտի տան։ Ծնունդները ժամանակին իմաց չտուող Իմամներէն և Քահանաներէն իսկայն դրամական տուգանք պիտի առնուի։ Այս որոշումները հաղորդուեցան ամէն կողմ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱԳՆԵՐԸ.— Սպարապետութիւնը որոշեց բանակին համար տեղական կարագներու հայթայթման պայմաններուն մէջ մտցնել նաև որ կարագի գործարանները մնայուն քնութեան մը տակ ըլլան։

ՍՈՒՂԱՍԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդին դերնախագահ Ահմէտ Միհատ էֆ., քնիպ տոքթ. Տուքա փաշա և ուրիշ անդամներ առջի օր այցելեցին Արտաքին գործոց Նախարարին և հրահանգներ ստացան առողջապահական քանի մը գործերու մասին։

—Վանայ մէջ դեկտ. 21ին քօլերայէ 8 դէպք և 8 մահ պատահեցան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն Հեռագրական Գործակալութենէն կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները։ —

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Ցունվար. — Քանի մը անգլ. թերթերու թղթակիցները կը կը հեռագրեն թէ Սպարապետ Քուրոքթքինի և մարքիզ Օյամայի միջեւ զինադադար կնքուած է մինչեւ այս շաբթու վերջ, միջնորդութեան մը բանակցութեանց համար։

ԲԱՐԻԶ.— Բեթերսպուրգէն կը հերքեն այս զինադադարի լուրը։ Ընդհակառակը կը հաստատեն թէ Քուրոքթքին հանձնարարութեամբ Լիմէվիչ, Կրիրընսկիի և Քաուլպարս զօրավարներուն, որոշեր է յարձակողական ձեռնարկել, Բորթ Արթուրի բանակը դեռ չհասած Օյամայի օգնութեան։

—Զարը Ծովային Նախարարութեան ժողովին հետ համաձայնութիւն որոշեց հրամայել Բոժեստվենսքիի, Մատակաբարի առջեւ սպասել, մինչեւ որ զօրաւոր յաւելումներ զայն ի վիճակի ընեն յաջողութեամբ դիմագրաւելու Թոկիոյի։ Միւս կողմէ ծովային նախարարութիւնը ծրագիր մը պատրաստած է ռուս քաջայայտ նաւատորմին վերակազմութեան համար։ 80 մարտանաւ և 200 Թորպիլանաւ պիտի չինուին, որոնց ծախքը պիտի ըլլայ 400 միլիոն ռուպլի։ Գլխաւոր յանձնարարութիւնները պիտի ըլլան Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Գերմանիոյ մէջ։ Ընդհանրապէս պիտի յանձնարարուին Ամերիկայի։ Զարը վաւերացուց ռուս նաւատորմին այս վերակազմութիւնը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՀԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

23,5 Դեկտեմբեր 1904

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	95.26
Ամէնէն բարձր գինը	95.28
» վար գինը	95.24

ՐՈՒՄԷԼԻՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Ֆր.	126.75
Երէկուան բարձր գինը	127.37
» վար »	126 62

ԹՎԲԹՈՆ «ՄԱՆՉՈՒՄԷ»-Ի 70

ԲՈՆՍՈՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՑԼ

ՌՕՔԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻՁԵԱՆ ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

Թ. Ս. Ր. Գ. Մ.

ԺԷՐԱՑՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ա. ՍԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ի.

ՀԱՐՅԱՒՐՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԸ

Ֆէրնան, քանի մը վայրկենի չափ, այժը, ձայնը, ակնարկը կորսնցուց և կարծես ինք իր մէջ խորասուզուեցաւ։ Պատուաւոր մարդու մը համար որ մինչեւ այն ատեն ընդհանուր յարգանք վայելած է, գողութեան ամբաստանութիւն մը թերեւս աւելի սոսկալի է քան կառափնաթաղ մը երեւոյթը։ Եւ ատարբաթատ երիտասարդը սկսաւ զարհուրանքով վերաքաղ ընել կատարուած դէպքերը։ Նախ կար Հէրմինի, տակաւին առջի օրը իր նշանածը եղած սիրեցեալ աղջկան նամակը, սպանող արհամարհանքի պէս անարգական ու սառուցիկ այն նամակը։ Յետոյ կային Պօրէյի դրամարկղին բանալիները զորանք մոռցուն տարած էր իր չփոթութեանը մէջ։ Սէնէ Լուի փողոցը վաղած ատեն, և որոնք ամէնէն ջախջախիչ ապացոյցը պիտի ըլլային։ Վերջապէս կար սրբութեան, յիմարութեան, զգլխուժի այն գիշերը, զոր անցուցած էր տակաւին առջի օրը անծանօթ եղած կնոջ մը թեւերուն մէջ, և այդ կինը իր տունը տարած էր զինք, չէր գիտեր ի՛նչպէս։ Այս վերջին մտածումը թերեւս աւելի ջախջախիչ, աւելի սոսկալի ու զարհուրելի եղաւ քան ամբաստանութիւնը որ կը ծանրանար իր վրայ։ Վասն զի հիմա ինք՝ Հէրմինի նշանածը՝ կը պատկաներ Պաքարա կոչուած կնոջ մը, որուն տունը մէջ ձերբակալուած էր և քննութիւնը երեւան պիտի հանէր այս հրէշային իրողութիւնը և ականջը պիտի ձգէր Հէրմինի զոր միշտ կը սիրէր եռանդագին։ Այն ատեն Ֆէրնան իրեն և Օր. Պօրէյի միջեւ կիսովին բացուած տեսաւ անդունդ մը, զոր անկարելի էր լեցնել, նոյն իսկ եթէ անմեղութիւնը հաստատէր։

Եւ այն ատեն, անհոգի մարմնոյ մը, բանականութենէ զրկուած և նոյն իսկ իր վիճակին գիտակցութիւնը չունեցած մարդու մը պէս, այլ եւս մաքէն չանցուց ա՛յլ ինքզինքը պաշտպանել օր փախչիլ իր պահապաններուն ձեռքէն, և ճիշտ այն դատապարտեալին պէս զոր կառափնաս կը տանին և որ արդէն իր առջեւ բացուած կը տեսնէ յաւիտենութեան անդունդը, թողուց որ տանին զինքը ոստիկանատուն, անցաւ Քօնսիէրժերիի մութ կամարներուն տակէն, ալքերը խոնարհած ու դողդոջուն, մահու գրաւ, առանց լսելու, իր ձերբակալութեան տեղեկագիրը, և մաքի ներկայութիւնը այն ատեն միայն գտաւ երբ ամէն յարաբերութենէ զրկուած բանտարկեալներու յատուկ բանտին դուռը գոցուեցաւ իր վրայ։

Ֆէրնան, միտքը բերելով Հէրմինը որ պիտի արհամարհէր զինքը, վայրկենակս մոռցած էր գողութեան ամբաստանութիւնը որ կը ծանրանար իր վրայ, բայց երբ առանձին գտնուեցաւ, սենեակը մենակ յատուկ խցիկի մը մէջ փակուած, պատուոյ վերահաստատման և անպարտ արձակման բնազդը յաղթանակեց և իր մտաւորական կորսնցումներուն գերծածութիւնը վերադարձուց իրեն։ Այն ատեն փարեցաւ յիշել անցած գարնանը, երբ մնաւորին բանալիները քովը էին, և ջանաց խորհիլ այս սոսկալի գաղտնիքը, ամէն տեսակ ենթադրութիւններ, հաւանական հաշիւներ ընելով։ Եւ լեռաց, դատ պաշտպանողի մը պէս, որ ինքնիրենը կը կրէ իր դատին յուսահատականութիւնները, իրեն համար եղաւ ամենախիստ հարցաքննիչ դատաւոր մը, և հաշուի առաւ այն բոլոր փաստերը որոնք կրնային ծանրանալ իր վրայ։ Շատ ճիշտ էր որ դրամարկղին բանալիները քովն էին և զանոնք միասին տարած էր, իր պաշտօնատեղիէն անապարանքով մեկնած պահուն։ Դուրս եկած էր գլխաբաց, վազելով, այլայլած մարդու մը պէս, և փոխանակ դառնալու և բանալիները յանձնելու, պահած էր զանոնք և ձերբակալուած և խուզարկուած պահուն տակաւին քովն էր։ Վերջապէս, Զէ ժամ եաքը գտած էին զինք այն կիներէն մէկին տունը որոնց քանը գործը ընտանիքի զաւակները մեխիրէ վրայ նստեցնել է, և ամենքը իրը բացայայտ իրողութիւն պիտի նկատէին որ մեղապարտ սէր մը, կիսաչխարհիկ կնոջ մը սուղ քմայքները գոհացնելու կոյր փափաք մը կրնար գողութիւն մը գործելու մղել զինք։ Այս ամէնուն վրայ խորհելով, Ֆէրնան իր մազերուն ցցուելը և քունքերուն պաղ քրտինքով մը թրջուիլը կ'զգար։ Ի՞նչպէս խարաչափելու էր այս ահաւոր գաղտնիքը։ Վերջապէս, եթէ գողութիւնը տեղի ունեցած էր, ո՞վ կրնար գտնել զայն։ Զո՞վ ամբաստանելու, որին վրայ կասկած յայտնելու էր։

—Խնդա՛ գլխակ'երթա՞ս, կը մրմռար խեղճ երիտասարդը։ Այլ եւս ինծի կը մնայ մեռնիլ թիարանին ազատելու համար։ Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչ ոճիր գործեցի որ այսպէս կը պատժէք զիս։

Եւ Ֆէրնան, վանդի մէջ եղած ատեն մը պէս որ մայրը օգնութեան կը կանչէ, յանկարծ ակնարկ մը կը ձգէր չորս կողմը և պաշտպան մը կը փնտռէր։ Ֆէրնան որբ էր։ Իր խնամակալը մեռած էր։ Միակ մարդ մը միայն կրնար պաշտպանել զինքը և ազատել որ իր անմեղութիւնը յայտնանկէր։ Բայց այդ մարդը, որ Պօրէյն էր, անչուշտ ուրիշ ո՛և է մեկէ աւելի յանցաւոր կը կարծէր զինք, և զինքը ամբաստանողներուն ամէնէն կատաղին պիտի ըլլար։ Երբ այս զարհուրելի երկմտութիւններուն մէջ էր, եկան կանչեցին զինքը, ատենէ համար հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ, որուն անունը իսկ կը դողցնէ ամէնէն յանդուգն մարդիկը և որոնց ճարտար հարցաքննութիւնը ու համբերատար դարձուածները կը յարգեն լռութիւն պահելու հատատ որոշում առած յանցաւորները և կը պարտաւորեն զանոնք ամէն բան խոստովանելու։ Ֆէրնան հետաքրքրաշարժ ոստիկան զինուորներուն որոնք մութ անցքէ մը ելան զինք, և անոնց հետ ելաւ դարձարձիկ ատենդուղէ մը որ դատական ջաջ օգնատան վերի յարկը կը տանէր և մտաւ հարցաքննիչ դատաւորին սենեակը։ Այս պաշտօնատարը 35-40 տարու մարդ մըն էր, պաղ և խիստ դէմքով, ճակատը արդէն ուսումնութենէն քիչ մը խորշոմած, և Պատուոյ Լեգէոնի ասպետութեան վարդանիշը լոքանին վրայ։ Երբ Ֆէրնան ներս մտաւ, պաշտօնատարը սաքի վրայ էր, վառարանին կրթնած և ձեռքերը ետին կապած։

(Շարունակելի)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է.

ՌՈՐԻ, ՄԵՆ ՌԱՐՄԱՏԱԳԱՐՈՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6

ՀԻՒԱՆԴ ԿԷՆԴԻՆԵՆ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

50—25

ՍԹԱՄՊՕԼ

33, 35, 37

ՖԻՆՃԱՆՃԼԻԱՐ ՓՈՂՈՑ

ԴՈՐԳԵՐ

ԿԱՀԱԻՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ. — ԼԻՆՕԼԷՕՄ (ՄԱՆՔԱՐԼԷ ՄՈՒՇԱՄՊԱ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՈ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

4

ԲԵՐԱ

ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱՅ

ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍՊՕՐՆԵՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Է.Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՍԱԶԸԼԵԱՆԷՍԻ

Սուլթան Համամ Գոթբրեը օղու խանընտա 92 վէ 93 նուէմբերլու օտալարա նազլ օլունմուշ սբը։

Մուսմիլէկ 14 սէնէլէն պէրի չէնրիմիզդէ իճրայի վէ քեալէթի թիմէքտէ վէ գոյրէթ ու իսթիզամէթիյլէ հէր քէսին հիւանիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմէշ էրպապը նամուս վէ լիւգաթեան վէ Մէքթէպի Հուզուրը Շանանէլէն մէզուն պէրիճի սբնէգ ասպա վէքիլլէրինէն մա՛արուֆ պիր զաթ սբը։ Բէնիրիլէրի հէր նէվ լէրի, հուզուզ, ճէզա վէ թիճարէթ տավալարընը տերէօճատ իտէր։ Տավալարը հագգնատ մէճճանէն մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլէրէ պէյանը ըէյտէն գալընմագ։ Գազը տավատան բէյին իւճրէթ ալմասընը կիսի բէք չօգալարընը տասուլէն թէսվիլէտ գուսուր էրլէմէզ։ Իտարէխանէսի ճուսա՛ա կիւնլէրի տախի տէզգ սբը։ Մասալարը տաթ 3—6եա վէ ագշամլարը տախի 10—11է գատար եազընանէսինտէ պէուլունուր։ 4—50

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Գոլիս, Գանչէ Գաբու, Գիճ Գիր Զէօհրի դիմաց

Կառարեալ դարմանում ամէն տեսակ փտած ակռաներու, և նամանաւանդ կը գետեղէ արհեստական ակռաներ բնական գեղեցկութեամբ։

Ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսքէլէ, իր բնակարանը։ Եւ ամէն օր 5—11 դիմել Գոլիս, Գանչէ Գաբու, Գիր-Գիր-Զէյրիին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

50—21

ԹԱՒԹՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻ ՅԱԿՈԲ

Մահմուտ Բաշատա Մահնասքը խանընտա 32 նումէրօղլէ մուրաքքամ օտատա սրմարլամա էլպիսէ մէդդուլ օլուպ, վագթին կիսրլինէ մուվաֆֆագ սուրէթէթ պիչիմի էլպիսէ եաբաղը կիպի, պալլըճա սիւլուն էլպիսէլէրի վէ սաբր քոսախմէլէրի սէօզ վէրմիկի կիւն վէ սաաթտա սէպաթ իլէ հաղը իտէր։ Թիճարան հազբնրլարը իլէ վէ սաբր սաամլարընա հաֆիթալըգ իլէ տաբի էլպիսէ եաբար. պու խուսուս թէչրիֆ իսէճէք զէվաթըն մութլագ սուրէթէ հօշնուտլիէթինի մուճիպ օլաճաղընտան իլանը մէզքիւրէ իպթիտար օլունմուշ սբը։ 50—15

Գ՛ՆԷՔԷ՛Գ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԻՐՊԻՐԵԱՆԻ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

Որ մէկ հատիկ է բոլոր օրացոյցներուն մէջ եւ ամէնէն շատ ծախուածը։

ԼՕՔՆԻ Տարեցոյցը կը պարունակէ Գեղեցիկ յօդուած մը ՔԱՄԻՄԷ եւ առնոր լուսանկարը։

ԱԿՆՕՐ ԳԱՌԻԿ ԱՂԱՅԻՆ ընտանեօք լուսանկարը հանել տալուն պատմութիւնը՝ որ Մ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆի զուտրթ ու հանճարեղ գրչին տակ անսպառ աղբիւր մըն է խնդալի եւ զուարճութեան։

Միլիառատէրներու հարստութեան ծագումին պատմութիւնները, Հարուստ ըլլալու համար, հաղարումէկ մանրավէպեր, զուարճալիքներ, գրական ու գիտական ընտիր պատառներ, եւայլն, եւայլն։ 3—10

Գին 5 դրս. բպրատարի ծախքով 6 դրս.

ԱՂԱՆԳԱԼԵՑԻՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սգերլիճ

Դրամագլուխ 12,000,000

Տարեկան հասոյթ 3,986,000

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ

Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՅԶԼ ապահովագրական ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ տեսականութիւններու վրայ, — քարէշէն և փայտէշէն կալուածներ, առեւտրական թուղթեր, ապրանքներ, եւն. եւն.։

Լանքաշիր մի՛շտ նշանաւոր եղած է ամէն կարգուստ արագ և արդար կերպով կարգադրելուն համար։

Իր դրամագլուխն՝ 12,000,000 անգլ. ոսկի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'ներշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆԴ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, թիւ 1՝ ՆՕՐԹ ՃՕՆ ՍԴՐԻԴ

ԼՈՆՏՈՆ, 28՝ ԼՕՄԳԱՐՏ ՍԴՐԻԴ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՊՕՆՏ ՍԷՆԼԻԷՐ ԵՒ ԷՆ.

Նո. 4 և 5 Բիւլիւք թիւնէլ խան

Դեր-Գործակալ Էֆէնտի

ՄԱԳՍՈՒՏ Ե. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

50—28

ԶԿԱՆ ԻՐՈՒԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՋԴ ՄԸ

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Կ. Գոլիս, Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պօղաչանիրին դէմ թիւ 261

Դեղարանս նկատելով որ՝ Գոլոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելուն առթիւ, Մօրինայի ձկան իւղի մասին եղած խնդրանքները հետզհետէ չատցած է, ասոնց խնդրանքներուն և իր մասնաւորի Ազնիւ յանձախոստացս զոհացում մը տալու և փոքր ինչ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար, ուրախ եմ այս անգամ յայտարարելու թէ՝ մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տուած ըլլալով Բիթիր-Մոլլէրի Մօրինայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, ԱՒԱՆՑ ՀՈՏԻ կը ծախուի Դեղարանս՝ թէ՝ մասնաւոր չլիսրու մէջ և թէ քաղաքի, ամէնէն փոփկակամ ստամոքսի համար իսկ խիստ ուժասպիսի ըլլալով, թէ՝ մեծերու և թէ՝ տկարակամ պզտիկ աղայոց։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնք կը փափաքին խմել թէ՝ ուժաց հոտի զուտ և անխարդախ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, զէթ մէկ անգամուան փորձով մը ստուգելու մեր խօսքերուն ճշդութիւնը։

Դեղարանս այս առթիւ եւս նկատելով որ քիչ ժամանակուան մէջ պատիւը ունեցաւ իրապէս գնահատելի արդիւնաւորութենէն, որմէ քաղաքերուն ստացած գոհացումներուն հետեւանքով կը զգայ իր ուղղութիւնը և նպատակը կրկին ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.—Դոհ ձգել յանախորդները միշտ՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապահովման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանիս սկզբունք եղած են միշտ։

Եւրոպական ասն մը հետ ալ բանակցած ըլլալով, ամէն շարթու Զարիֆերիական թարմ պատրաստած թիւպեր (աբը գաղմի) կը հասնին բարեւ։

Ցիրենք նաև ամէն օր Դեղարան յանախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն մասնաւորաբար ծանօթ Բժիշկ ԱՒԱՆԵՎԷՐՏԻ Էֆ.՝ որ ամէն Գշ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանիս մասնաւոր դարմանասարքը։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ՍՊԱՍ

50—26

Ժ. ԿՕԹՎԱԼԹ

J. Gottwald

Բերա, Մեծ փողոց, Թ. 421

Սանքա Մարիա եկեղեցիին դէմ

Պատուոյ՝ 1873ի Վիւնոյի Համաշխարհային ցուցահանդէսէն և 1903ի Աթէնքի Միջազգային Ցուցահանդէսէն։

Ամէն տեսակ մուշտակեղէն, օձիք ներ, թեռնոցներ և էշոլներ, կնոջ ճաքէթներ՝ չափս վրայ, մարդոց համար մուշտակներ, և այլն, փեռուրէ բարձեր։

Զիրան մուշտակեղէններու և հագուստներու պահպանութիւնը ամրան միջոցին ապահովուած է ցեցերէն։

4—12

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻՆԷԹ որ Կ. Գոլիս, Մուլբան Համամի հրապարակի Քրեքի Լիսճի դրամատան վրայի յարկը հաստատուած է, հրի մարդոց եւ տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ նուրբ, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն խակի յարմար եւ ածան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻՆԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի եւրոպական մեծ գործարաններէ մեծամասնակ բերել տալով զանոնք ամէնէն հարմար դերձակներու ձեռքով հագուստի կը վերածէ, այս բացառիկ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստ գտնուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամէնէն աւելի հաստակի տէր ու դժուարահաճ անձինք անգամ գոհ կը բնան ԷՄՆԻՆԷԹի հագուստներէն, որոնք այսչափ կատարեալգործութիւնով հանդերձ դիմացկուն ու դիւրամաշէրի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գործներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻՆԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։

Կիրակի օրերը բաց է։

50 18

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՐՀԱՅՑՈՅՑ ՔԱՐՏԻՍԻՆԵՐ

Բոլորովին վերջին գրութեամբ և ազգագրական կատարելագործեալ խմամով պատրաստուած ընտիր գործ։

Անհրաժեշտ ամէն դպրոցներու վաճառատուններու և գործի մարդոց համար։

Գին խիստ դիւրամատչելի

Մուսիսատ Ասիայի Օսմանի խարիթաը գին 5 դրուշ։

Մուսիսատ Եվրոպայի Օսմանի խարիթաը գին 5 դրուշ։

Մուսիսատ Ավրոպա խարիթաը գին 5 դրուշ։

Տաճկերէն խիստ ընթեռնլի գրերով տպուած այս գունաւոր քարտէսները կը ծախուին հրատարակիչի՝ ԲԱՐՍԵՂ ԷՖ. ՓԷՇԻՆԵԱՆի գրավաճառատունը (Թէպէյնլիք Բրիթիպանէի, Պապը Ալի ճատէսի թիւ 36—38)։ Մեծաքանակ գնողներու մասնաւոր զեղչ։

20—3

ԵՂԱՆԱԿԱՎՈՐ ՍՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԷԶԻՐ ԵԱՂԸ

Տեղական արտադրութիւն ըլլալով, անարատ և անխառնուրդ պէպէր եաղի կը ծախուի, Գոլիս, Ալտնա Համամ 69 թիւ Եաղճը օղլու և Բալայեզը օղլու խանութները։ Ինչպէս նաև Գէյրիկեայ, Թրամուէյի ճամբուն վրայ 78 թիւ Եաղճը օղլու և ընկ. խանութը։ Իւղերը կը պատրաստուին Սիլհանար Ագայի կողմը մասնաւոր գործարանի մը մէջ։ Ոսկի մը պարգեւ պիտի արուի անոր որ տարրալուծեալ այն իւղը՝ օտար նիւթեր գտնէ հոն, նոյն իսկ քիչ քանակութեամբ։ Նոյն տեղերը ծախուած իւղը ուրիշ տեղ ծախուածներէն թէ՛ մանաւանդ և թէ ածան է։ Թէ՛ մանաւանդ և թէ փոքրաքանակ վաճառումներ կը կատարէ։ Ուշադրութիւն ընելու է թիթեղեայ աւազանի վրայ վերի անուններուն ձեռագիր ստորագրութեան։

50—7

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԴԷ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԱԳԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903

1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903

510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԴԷ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտ վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղջուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ հիմդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չեմ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անկախ ժողովրդական հիւղ մը ալ ունի շաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Աեմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆՆԻ՝ զուտակաց Ապագի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇԱԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. որկածներու դէմ, ալխարիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար՝ շաբաթական՝ փոքր վճարումով մը, տարին Մէկ ՖՐԱՆԳՈՎ և վճարելի մէկ տարուան համար (որ կ'ըլլէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարգևին, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարգևին, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարգևին։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՓԷՉԻՃԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Գոլիս.— ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՃԱՆԵԱՆ

Գոլիս Գաբբրեքօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։